

השבת של רבי נחמן מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר: (קל"מ ב' סז)

טוב להגיד ולשיר נַחֲמָן נַחֲמָן נַחֲמָן מאומן לזכות לכל הישועות

שבת צו

📖 **וזאת תורת המנחה ...** (ויקרא ו', ז')

עיקר עליית התפלה שהיא בחינת קרבן, היא על ידי תפלה לעני שעולה תחלה להשם יתברך כמבאר בזוהר הקדוש, שזה בחינת מנחה שהיא קרבן עני. אך אף על פי שתפלה לעני יקרה וחשובה מאד בעיני השם יתברך, ועיקר עניות והדלות הוא עניות מתורה ומצוות, וכשזה העני במעשים רואה פחיתותו ושפלותו, בפרט כשמרגיש חובותיו שהוא חייב הרבה להשם יתברך על ידי עונותיו ופשעיו הרבים, ומתחיל להתמרמר לפני השם יתברך בלב נשבר ונדכא ומפרש צערו ושיחתו לפני השם יתברך, בודאי תפלתו יקרה וחשובה מאד לפני השם יתברך ופותחת כל התרעין [השערים] וכו', כי זה עיקר תפלה לעני שחשובה מאד בעיני השם יתברך. אבל אף על פי כן עדיין צריכה המתקה גדולה עד שתעשה פְּעֻלָּתָה בשלמות, מחמת תקף הדינים הנאחזים בה, מחמת שהוא עדיין בבחינת מחין דקטנות, כי הוא עני מן הדעת, וגם כי כל העניות אפילו בגשמיות, נמשך גם כן מבחינת מעוט הירח שהוא בחינת דינים ומחין דקטנות.

ועל כן עיקר ישועתו של זה העני, על ידי הצדיק הגדול האמתי שזכה לבחינת מחין גדלות בתכלית השלמות, ואף על פי כן עושה עצמו עני, שזה בחינת משיח שנאמר בו עני ורוכב על חמור, וכן דוד קרא עצמו עני. אך אף על פי שעושה עצמו כעני ומשתף עצמו עם העניים וכל הדלים והשפלים שבעולם, אף על פי שגמנו מאד ועשו מה שעשו, אף על פי כן רחמיו מרבים עליהם, ומוריד עצמו אליהם ועושה עצמו כמותם וגרוע מהם, כי הוא עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה, אך אף על פי כן אינו נופל חס ושלוש לבחינת מחין דקטנות, אדרבא, בתכלית עניותו ושפלותו הוא בתכלית הגדלות גדלות, כי אצלו גדלות וקטנות כולא חד, שזהו בחינת הענוה של משה ודוד ומשיח וכל הצדיקים הגדולים האמתיים. וזה הצדיק בחינת דוד משיח, הוא יכול לעזר ולהושיע את כל העניים בבחינת הנאמר אצל משיח, יחוס על דל ואביון ונפשות אביונים יושיע, כי הוא יכול להמתיק העניות והאביונות בשרשו, דהיינו שהוא ממתיק כל המחין דקטנות ותכלית קטנות דקטנות עד קצה האחרון עד אין תכלית, הכל הוא ממתיק בשרשו העליון הגבה מאד, ששם כל המחין גדלות וקטנות כולא חד, והכל נמתק שם. ומחמת שתפלת המנחה היא בחינת המתקת המחין דקטנות שזה בחינת תפלה לעני בחינת קרבן מנחה על כן נקראת תפלת המנחה דייקא. (לקוטי הלכות – הלכות תפלת המנחה ה' – אות ז' לפי אוצר היראה – תפילה, אות נ"ב)

📖 **אם על תודה יקריבנו ...** (ויקרא ז', י"ב)

וזה בחינת חיוב ההודאה על כל היוצאין מהצרה, שהם ארבעה חייבין להודות שהם: הולכי מדברות וכו', ויוצאין מבית האסורים, וחולה שנתרפא, ויורדי הים כשעולים משם (שלחן ערוך – סימן רי"ט):

כי כל הצרות רחמנא לצלן הם בחינת גלות השכינה, כי "בכל צרתם לו צר" כידוע. ועיקר גלות השכינה הוא מה שהעצבות מתגבר על לב ישראל, בחינת (בראשית ו', ו): ויתעצב אל לבו כמבאר בהתורה "אמצעותא דעלמא" (לקוטי מוהר"ן א' – סימן כ"ד). שמשם כל התאוות בפרט תאוות המשגל ותאוות ממון שבאין רק מן עצבות ומשם כל הצרות רחמנא לצלן. על כן כשה' יתברך עוזר שיוצאין מן הצרה צריכין להביא קרבן תודה. ועכשיו שאין לנו קרבן צריכין להודות בפה בכל לבו, שזהו בחינת שמחה, כי עיקר השמחה הוא ההודאה לה' יתברך שזהו עיקר תכלית השמחה של לעתיד שאז יעסקו רק בתודה והודאה לה' יתברך בשמחה עצומה, בחינת (תהלים לג, ב'): הודו לה' בכינור בנבל עשור זמרו לו, בחינת עשרה מיני נגינה. וכמו שכתוב "במזמור לתודה" (שם ק', א' ב'): הריעו לה' כל הארץ עבדו את ה' בשמחה וכו'. כי זה עיקר התקון של התודה והודאה שחייבין להודות כשיוצאין מהצרה, לתקן הקלקול שמשם באו הצרות שהוא העצבות כנ"ל כדי שמעתה

נזכה להניצל מכל הצרות על ידי תקף השמחה עד שנוכה לכל התקונים, להשיג אור הנ"ל, שהוא עיקר התכלית כמו שכתוב שם (לקוטי מוהר"ן א' – סימן כ"ד). ועל כן כל הקרבנות בטלן חוץ מקרבן תודה (ויקרא רבה פ"ט, ז. פכ"ז, י"ב): ובשביל זה מביאין בקרבן תודה ארבעה מיני לחם, וכל אחד עשרה חלות (מנחות דף עבודה זרה, רש"י ויקרא ז', י"ב). כי עיקר העצבות נאחז בהלחם, בבחינת (בראשית ג', יז ט): בעיצבון תאכלנה בזיעת אפך תאכל לחם. ולהפך עיקר תקון האכילה על ידי שמחה בבחינת (קהלת ט, ז): אכל בשמחה לחמך, בחינת (שם ח', ט"ו): לאכל ולשתות ולשמוח וכו'. ועל כן הם עשרה חלות מכל מין כנגד בחינת עשרה מיני נגינה שהם מקור וכלל כל השמחות. (לקוטי הלכות – הלכות הודאה ו' – אותיות ב' ג')

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

... הוא נתן לו תכף ומיד כל הכסף, שש מטבעות זהב, ונולד זה. עכשיו הוא בן שמונים. אבא שלו התחתן, ושש שנים אחרי החתונה לא היה להם בנים, והוא בא לרבי ישראל (קרדונר), האבא שלו, וסיפר לו: "אני התחתנתי לפני שש שנים, ואין לי בנים", אז אמר לו רבי ישראל, שיתן לו שש מטבעות זהב, שש לירות זהב, וכך היה, הוא נתן לו שש לירות זהב, ואברהם חי עכשיו עם זה הכסף, הוא עכשיו בן שמונים, אני צריך לתת למדפים, אני צריך לתת שש לירות, תיתן לי שש לירות, ולא אמר לו שיהיה לו בנים, אז תיתן לי שש לירות... והוא חי עכשיו, הוא עכשיו בן שמונים, שמו אברהם אשכנזי...

... מתנגדים גדולים, הם היו גדולים, אבל הם לא שמעו, הם הלכו לרבי ישראל וסיפרו לו, שהם כבר שש שנים אחרי החתונה, ואין להם בנים, אז אמר רבי ישראל: "תיתן לי שש לירות, שש לירות זהב", אוי, הוא נתן לו, וזה אברהם אשכנזי הוא חי היום עם השש לירות, רבי ישראל לא דיבר הרבה, בקיצור, שש לירות, תיתן לי שש לירות, והוא נתן לו, בדיוק שש לירות, ועד היום הוא חי, הוא בן שמונים כבר, והאבא שלו סיפר לי שהוא התחתן, ושש שנים אחרי החתונה לא היה להם בנים, רבי ישראל היה במירון, אז הוא הלך לרבי ישראל (קרדונר) ואמר לו בזה הלשון: "אני התחתנתי יש כבר שש שנים, ואין לי בנים", אז אמר לו רבי ישראל: "תיתן לי שש לירות זהב", וככה היה, הוא נתן לו, והוא [הבן שלו] עכשיו בן שמונים...

...השם יתברך יעזור להם, לא לחשוב הרבה, רק ארץ ישראל, ארץ ישראל וארץ ישראל, זה ארצנו וארץ אבותינו... יגורו פה בארץ ישראל, בלי שום חכמות ... "נחמן מאומן", הוא ממתיק כל הצרות וכל הדינים, נעשה מזה עניין, תתחזק באמונה, תתחזק! רבנו הקדוש, רק לזכור את השם שלו "נחמן מאומן", "נַחֲמָן מאומן" זה ממתיק כל הצרות וכל הדינים וכל העוונות, אנחנו לא יודעים מה שזה, שזכינו עכשיו בדורות הללו, זכינו לדעת כזה, לדעת מזה, מהסוד הזה, "נַחֲמָן נַחֲמָן מאומן", יש הרבה לדבר, אבל אני לא יכול לדבר... רק להזכיר את השם "נחמן מאומן" זה ממתיק כל הצרות וכל העוונות וכל הכפירות שבעולם, זה כוח כזה, כוח חדש שלא היה מעולם, אבל אנחנו לא זוכים לקבל את זה באמת ולא כראוי, אבל אף על פי כן, השם יתברך גדול מאד, ורק להזכיר את השם... גם אתה, על כל דבר שלא בסדר, שלא תמצאו, זה חידוש, פלא כזה שלא היה מעולם, חדש לגמרי, לא היה כבר, זה חדש לגמרי, כדאי להתחזק באמונה ולהזכיר רק השם "נחמן", "נַחֲמָן מאומן" רק להזכיר את זה, הוא ממתיק כל הצרות וכל הדינים וכל הכפירות וכל העוונות...

...השם יתברך יעזור רחמים גדולים עליו, שיזכה להתקרב להאמת באמונה ובאמת, אבל חוץ מזה הכל שקר, כי כשלא מאמינים בהשם, זה הכל שקר... וזה הכל אמת, העיקר הוא האמת, להאמין בהשם ובתורה,

... ואנחנו יצא אלפין פאלק באבאש ...

צריך האדם לזוהר מאד שלא יעשה מעשה בהמה חס ושלום, כי הדעת שהוא גדר האדם הוא בהפך ממש מכל התאוות וכו' שהם בחינת כסילות ושטות ושיגעון מעשה בהמה ממש. וכשזוכה על ידי הדעת לגרש התאוות ומדות רעות הבהמיות אזי נתחזק ונתרומם שכלו, וכפי הכנעת התאוות הבהמיות כן נתרומם שכלו. ואזי, כשמיגיע אל השכל, אז צריך הוא לידע האמת שעדיין הוא רחוק מחכמה, בבחינת "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני", כי עיקר החכמה שישכיל שרחוק ממנו החכמה, ואז צריך דייקא לעשות עצמו כבהמה וכאלו אין בו שום דעת כלל כמבאר על פסוק "אשר נתן אלקים חכמה בהמה" (בפרשת ויקהל) שהוא חכמה גדולה לעשות עצמו כבהמה. כי אי אפשר לקבל ולהמשיך בשלמות הדעת והמחין האמתיים כי אם על ידי צמצום המח שזה בחינת שמישים עצמו כבהמה, שמצמצם דעתו כאלו אינו יודע כלל, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל "אין התורה מתקיימת אלא במי שמישים עצמו כאינו יודע", ואז על ידי זה דייקא זוכה לקבל את השכל והמח בהדרגה ובמידה. וגם כשמקבל איזה שכל ודעת צריך לידע בכל פעם שעדיין אינו יודע כלל, ועל ידי זה זוכה לקבל מוח ודעת חדש בכל פעם.

כל דבור ודבור שיצא מפי רבנו ז"ל עולים עד אין סוף ויורדים עד אין תכלית ויכל מזה. עוד נזכה לידע לעתיד בעת שאמת מארץ תצמח ותתגלה בעולם וכל העולם.

חוק ואמץ ותשמח ותגיל ובטח בלחיו של זקן דקדשה, זקן שבזקנים, כי הוא הולך לפנינו בכל עת לנצח בזה ובבא.

חיים ארזים וברכה וכל טוב, ישראל דב אודעסר

רבונו של עולם, אבי אבי, חמדת לבבי חיותי ותענוגי הנצחי, כל מיני קניות וכל מיני בכיות וזעקות גדולות ומרות לא יספיקו כלל לחטא ועברה אחת שהוא מר ומרור לנפש הישראלי אפילו יותר מכל מיני הרג ומות ומכל מיני גיהנם שבעולם.

סיפור (ימי מוהרנ"ת ב' - קטו, המשך) © ... אחר כך, באו לשם בני

הנעורים כמו בני חמש עשרה או שש עשרה שנה ויותר, וישבו לפני הבעל הבית וקראו לפניו הפרשה במדבר בניגון ונקודות שלהם, ונתעכבו איזה שעות אחר כך אכלנו סעדת הלילה ואכלנו עסה שקורין לוקשין (אטריות) עם גבינה בידיים ועם לחם כדרכם והכל היה חביב בעיני מאחר שזכיתי על כל פנים שיהיה לי מקום מנוחה ללון במקום רחוק כזה, וגם נותני לי לאכל ברוך השם אחר כך צו לי לעלות על העליה שעל עליה זאת לישן שם, וישנתי שם על הקרקע והכירים והכסותות שלי לא היה לי עדיין שם, ונתנו לי איזה יריעה וכו' שש כדרכם, וישנתי שם והכל היה יקר בעיני מאד, אבל לא יכלתי לישן כי אם מעט בבקר השכם עמדתי, והלך עמי בן הבעל הבית לבית הכנסת ושאלתי אם יש שם בית הטבילה ובקשי גדול עד שהבינו כוונתי, והודיעו לי שבבית הכנסת יש שם מקוה אבל שם אין הולכים האנשים לטביל כלל אפילו בערב שבת ובערב יום טוב ובקשתי מהנער שיוליך אותי למקוה ומלא רצוני והלך עמי לשם.

ועמדה שם אשה אחת שממנה על טבילת נשים, ולא רצתה בתחילה להניח אותי לכנס והנער טען עמה בשבילי אחר כך כננסתי וטבילתי שם וזה החיה אותי מאד מאד, כי זה יותר משני שבועות שלא זכיתי לטביל במקוה והיו לי יסורים מזה, על כן היה לי נחת רוח מאד מה שזכיתי עכשיו להיטהר במקוה אחר כך הלכתי לבית הכנסת, והיה שם אנשים מעטים ולא התפללו בצבור, רק בדחק גדול קבצו אחר כך מנין לומר קדשה וברכו ואני לויתי שם טלית ותפלין והתפללן שלהם כלם קטנים מאד מאד, עבים פחות הרבה מאצבע, גם הטלית שלווייתי היה של צמר גפן וקטן מאד וגם יש שם טליתים של צמר, אבל אלו האנשים שהיו שם אז, רבם היו להם טליתות של צמר גפן, והתפללתי בטלית ותפלין אלו בבית הכנסת.

אחר כך יצאתי מבית הכנסת עם הנער הנזכר לעיל, וחזרתי לבית האכסניא שלי וכבדו אותי בקאווע עם פת הבא בכסנין והמתנתי הרבה על ר' אהרן עד שגמר תפלת שחרית ואחר כך אמר תהלים, אחר כך הלך עמי אל הים לחזור ולבקש הספינה וחזרתי והלכתי בפחי נפש מחמת שאיני יודע מקום הספינה, והיום ערב שבת שהוא ערב שבועות, ואם חס ושלום לא אמצא היום הספינה כמו אתמול, מה אעשה בשבת ושבועות כשאחיה חס ושלום לבדי בלא חברי ר"א כי איך יערב לי שמחת שבת ויום טוב, כשאחיה חס ושלום נתעה מחברי וספינתי, והוא ממני, ובשבת ויום טוב בודאי אי אפשר לבקש...

שבת שלום

אבל אנחנו צריכים להתחזק באמונה, ונראה גדולות, קודם כל אני הייתי שליח להודיע לך מהשם הקדוש הזה "נ' נח' נחמן נחמן מאומן", רק זה להגיד בפה השם הזה "נ' נח' נחמן נחמן מאומן" זה ממתיק כל הצרות וכל הדינים וכל העוונות וכל הכפירות...

הכל, הוא מהפך הכל, אשרי המאמין, אשרי המאמין, אשרי האיש שמאמין בהשם ובתורה, אנחנו לא מבינים, אבל מאמינים, מאמינים בהשם, בתורותינו, ובתורה, קודם כל, רק מה שמאמינים ומזכירים את השם הקדוש הזה, זה ממתיק הכל, כל העוונות וכל הכפירות וכל הנפילות, הוא מחדש, חדש! הוא עושה אותנו חדש לגמרי. אנחנו משוקעים בטומאה, אבל דיבור אחד מרבנו הוא מהפך הכל, רק להגיד "נ' נח' נחמן נחמן מאומן" זה מספיק לנו לרפאות אותנו, להחיות אותנו, לחדש אותנו, אם יש חס ושלום איזה צער, איזה דבר לא טוב, אז תכף לך להגיד השם הקדוש הזה "נ' נח' נחמן נחמן מאומן", שויין! הוא מהפך הכל, כל הכפירות וכל העוונות... הוא מהפך. אשרינו שאנחנו יהודים, שאנחנו מאמינים בתורה ובצדיקים! מה שיש, חס ושלום, איזה ייסורים, איזה דבר לא טוב, אז רבנו הקדוש מהפך הכל רק לטוב, הוא מהפך הרע לטוב...

עצות ותפלות (לקוטי עצות המבוארות - פורים, א')

על ידי שמחת פורים במחיות כפים ורקודים, היינו על ידי ההתחזקות בימי הפורים בשמחה גדולה ורבה, עד כדי רקודים ומחיות כפים, זוכה להמשיך על עצמו קבלת התורה בנגלה ובנסתר, שזוהי הארה נפלאה של מרדכי ואסתר. היינו שזוכה להתעוררות גדולה וחשק עצום לקיים את מצוות התורה שבנגלה, ולהבין באמת ולקיים סודות וחכמות אמיתיות שבתורת הנסתר. עוד זוכה לקיים מצוות ספירת העמר כראוי. גם על ידי שמחת פורים כראוי, זוכה להכניע את קליפת המן עמלק ימח שמו, היינו התאוות ומדות רעות, שהן מכות קליפת המן עמלק. ועל ידי שמחת פורים כראוי מתבטלים גאוה ועבודה זרה וכפירות, וזוכה לאמונה גדולה ולחכמה דקדשה, ולחיים ואריכות ימים, ונמתקים ובטלים כל מיני דינים וגזרות רעות מישראל:

... ותעזרני ברחמיך לקיים ולקבל את ימי הפורים בשמחה גדולה, וזוכה שימשך קדשת הארת פורים, קדשת מרדכי ואסתר, עלינו ועל זרענו ועל כל עמך בית ישראל. וזוכה לקיים כל המצוות הנוהגות בפורים בקדשה ובטהרה ובלב טוב ובשמחה גדולה. ויתנין שמחה בלבנו עד שתתפשט השמחה בידינו ורגלינו, וזוכה אז להמחאות כף ורקודין דקדשה בשמחה גדולה לשמך באמת... (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה י):

מכתב (ספר אבי הנחל ב' - מכתב מ"ג)

לכבוד איש בריתי לבי ובשרי, השואב רוח חכמה היוצא ממח הפלא הגדול והנורא של הצדיק החכם האמת בחיר מבחירי צדיקא אשר מסוף העולם ועד סופו לא קם כמוהו, המבער ומבטל השקר ורוח שטות ושטות של המינות ואמונות כזביות המתגברים להחרוב את העולם חס ושלום. יסיר ה' ממך כל מיני חלי ויגון ואנחה, ויהפך היגון ואנחה לשמחה, וייתן לך החיים ארזים חיים טובים שברכו בעטלרים את הזוג הקדוש, ובימך תושע יהודא וירושלים.

עיקר החיות הוא החכמה כמו שכתוב "החכמה תחיה" וכו', וחיות דקדשה בחינת חיות אדם הוא בחינת חכמות התורה, וחיות בהמות וכו' הם מבחינת חכמת הטבע.

חכמות חיצוניות כנגד חכמת התורה הם בחינת בהמה כנגד אדם, ועל כן ישראל הדבוקים בתורה קרויין אדם אבל אמות העולם שעוסקין בחכמות חיצוניות שהוא חכמת הטבע הם קרויין בהמה.

כל החיות ובהמות ועופות וכיוצא, שאין להם דעת אדם, כלם הם בבחינת חכמת הטבע שהוא בחינת בהמיות כסילות. כי גדר האדם הוא הדעת שהוא התורה, כי רק חכמת התורה היא חכמה ודעת אמתי וכל שאר החכמות חיצוניות של חכמי הטבע כלם הם כסילות גמור בחינת בהמיות כנגד חכמות התורה.

צריכים להכניע רוח הבהמיות שהוא בחינת חכמת הטבע, שהוא בחינת כסילות בחינת בהמה שאין לה דעת כנגד חכמת התורה שהוא עיקר החכמה האמתית שהוא בחינת אדם.